

Investerings- och driftstöd för bio-CCS

Denna utlysning inbjuder aktörer som kan bidra till negativa utsläpp genom avskiljning, transport och lagring av biogen koldioxid (bio-CCS) att söka. Utlysningen genomförs som en omvänd auktion.

Innehåll

1	Stöd för avskiljning, transport och lagring av biogen koldioxid (bio-CCS)	3
2	Stödsystem för bio-CCS i korthet	4
2.1	Stöd söks genom en omvänd auktion.....	4
2.2	Stödsystemets omfattning och mängd biogen koldioxid i utlysningen.....	4
2.3	När stödet börjar betalas ut och avslutas.....	5
2.4	Ägandeskap av negativa utsläpp.....	5
2.5	Hållbarhetsbesked.....	5
3	Att ansöka om och få stöd	6
3.1	Viktiga datum.....	6
3.2	Vem kan söka?.....	6
3.3	För vad kan man söka?.....	7
3.4	Stöd söks genom omvänd auktion.....	7
3.5	Hur mycket stöd kan projektet beviljas?.....	7
3.6	Arbetet får inte ha påbörjats innan ansökan är inlämnad.....	8
4	Urval av ansökningar	8
5	Så här ansöker man	9
6	Vad ska finnas med i ansökan?	10
7	Vad händer efter ansökan lämnas in?	10
8	Om stöd beviljas	11
9	Vid frågor	12

1 Stöd för avskiljning, transport och lagring av biogen koldioxid (bio-CCS)

Energimyndigheten är auktionsförrättare för ett stöd som kommer att fördelas genom omvända auktioner. Det innebär att aktörer, exempelvis kraftvärmeanläggningar, pappers- och massabruk och andra industrier, som kan avskilja, transportera och geologiskt lagra koldioxid av biogent ursprung (bio-CCS¹) som en så kallad kompletterande åtgärd kan delta i utlysningen.

Enligt de klimatpolitiska målen ska Sverige ha nettonollutsläpp 2045 och därefter negativa utsläpp av växthusgaser. För att nå negativa utsläpp krävs vid sidan av omfattande utsläppsminskningar även kompletterande åtgärder. Ett sätt är att avskilja koldioxid (CO₂) av biogent ursprung från till exempel olika industriella processer eller förbränningsanläggningar och lagra den permanent i geologiska formationer genom så kallad bio-CCS. För att realisera denna lösning, behövs det styrmedel för att utveckla värdekedjan och skapa affärsmodeller för bio-CCS och därmed negativa utsläpp. Stödsystemet för bio-CCS kan bidra till detta.² Energimyndigheten har i regeringsbeslut fått i uppdrag att ingå ekonomiska åtaganden för ett statligt stöd på totalt högst 36 miljarder under åren 2026–2046.

Detta är den första utlysning inom stödsystemet. Utlysningen riktar sig till aktörer med anläggningar som kan bidra till negativa utsläpp av koldioxid genom bio-CCS. Projekten som ges stöd ska kunna leverera geologiskt lagrad biogen koldioxid senast tre år från och med beslut om stöd.³ Stödet betalas som längst ut under 15 år från och med att lagringen har påbörjats, se tidplan i tabell 1 nedan.

Tabell 1: Tidplan från att utlysningen öppnar till att den stänger samt tidigast projektstart.

Sista dag för ansökan	Beslut planeras i	Projektstart tidigast	Påbörjad lagringsperiod senast	Maximal lagringsperiod
Dag månad år	Månad år	När ansökan lämnas in till Energi-myndigheten ⁴	Max 3 år efter projektstart (med möjlighet till förlängning i ytterligare 2 år)	15 år

¹ I fortsättningen används begreppet bio-CCS för att beteckna hela kedjan från avskiljning och transport till geologisk lagring av koldioxid av biogent ursprung.

² Det finns andra tekniker, som till exempel direktinfångning och lagring av koldioxid från luften (DACCS) eller inlagring i biokol, som kan leda till negativa utsläpp. Dessa tekniker ingår inte i Energimyndighetens uppdrag från regeringen och därmed inte i stödsystemet.

³ Efter ansökan från sökande kan tiden från beslut till lagring förlängas med ytterligare två år.

⁴ Tidigare om förutsättningarna i CEEAG punkt 31(b) är uppfyllda Se även kap 3.6.

2 Stödsystem för bio-CCS i korthet

Stöd får beviljas företag för investerings- och driftskostnader för bio-CCS som genererats från verksamheter i Sverige. Urval sker enligt omvänd auktion och genom kontroll av att villkoren för stödet uppfylls. Det statliga stödet betalas ut mot uppvisande av dokumentation för geologiskt lagrad biogen koldioxid, under maximalt 15 år.

Information om stödet, dess villkor och hur ansökan går till finns i detta utlysningsskildokument samt i *Vägledning gällande investering- och driftstöd för bio-CCS*.

2.1 Stöd söks genom en omvänd auktion

Energimyndigheten utlyser möjlighet för aktörer att söka ett investerings- och driftstöd genom en omvänd auktion. Aktörerna ska lämna ett bud som motsvarar den ersättning sökande begär för att avskilja, transportera och geologiskt lagra en viss mängd koldioxid med biogent ursprung, angivet i kronor per ton (SEK/ton CO₂). Aktören ska även uppge de kostnader för avskiljning, transport och lagring som härrör projektet, tillsammans med uppgifter om annat offentligt stöd, annan finansiering och intäkter samt om den mängd koldioxid som planeras att lagras totalt och per kalenderår.

Den/de aktörer vars bud tillsammans med annat offentligt stöd per ton geologiskt lagrad biogen koldioxid (SEK/ton CO₂) är lägst vid rangordningen och i övrigt uppfyller villkoren för stödet tilldelas stöd.

2.2 Stödsystemets omfattning och mängd biogen koldioxid i utlysningen

För hela stödsystemet kan Energimyndigheten ingå ekonomiska åtaganden på högst 36 miljarder kronor under perioden 2026–2046⁵. För hela stödsystemet finns en uppskattning att stöd kommer kunna ges för lagring av omkring två miljoner ton koldioxid per år.

I denna utlysning avser Energimyndigheten att bevilja delar av den totala summan i stödsystemet enligt bedömningen i avsnitt 5. För utlysningen finns en fastställd målmängd, där urvalet av stödmottagare görs för att komma så nära den fastställda målmängden⁶ som möjligt. Utöver målmängden finns det en mekanism för att styra mot en effektiv användning av budgeten för stödsystemet.

⁵ Regleringsbrev för budgetåret 2023. Anslag 1:20 Driftstöd för bio-CCS (M2022/02369, delvis) [Regleringsbrev 2023 Anslag 1:20 \(esv.se\)](#)

⁶ Målmängden är satt utifrån att ingen enskild aktör, som kan vara aktuell för stöd, ska ha en mängd biogen koldioxid som på egen hand överstiger målmängden

Detta innebär att det finns en indirekt spärr för hur höga bud som kan beviljas stöd. Därmed kan den volym som beviljas stöd bli lägre än målmängden.

För att målmängd och andra urvalsbegränsningar inte ska kunna användas för strategisk budgivning kommer dessa inte offentliggöras förrän efter utlysningen stängt.

2.3 När stödet börjar betalas ut och avslutas

Stödmottagaren har tre år⁷ på sig att bygga och ta i drift en anläggning för avskiljning av biogen koldioxid från stödperiodens start. Stödet betalas ut tidigast från år 2026 och kan betalas ut under maximalt 15 år. Stödet betalas ut när stödmottagaren kan uppvisa dokumentation för mängden geologiskt lagrad koldioxid. Detta innebär att inget stöd betalas ut under tiden som anläggningen byggs.

2.4 Ägandeskap av negativa utsläpp

Negativa utsläpp som åstadkoms med bio-CCS i Sverige ska rapporteras i Sveriges nationella växthusgasinventering och bokföras samt rapporteras av företag utifrån de regler som sätts upp inom EU och Sverige. Det råder osäkerhet om hur negativa utsläpp genom bio-CCS kommer att bokföras och arbete pågår internationellt för att utveckla men också harmonisera olika regelverk. Regeringen har i klimathandlingsplanen⁸ slagit fast att även aktörer som får statsstöd för bio-CCS bör få sälja negativa utsläpp på en frivillig marknad. Aktörer som får stöd i denna utlysning får därmed även sälja de negativa utsläppen på en frivillig marknad (90 % av intäkterna dras av från stödet).

2.5 Hållbarhetsbesked

Stödsystemet avser geologiskt lagrad biogen koldioxid av hållbart ursprung. Detta innebär att krav ställs på att aktörer som är rapporteringsskyldiga enligt lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen innehar hållbarhetsbesked för användningen av biobränslen som ger upphov till de biogena koldioxidutsläpp som avskiljs, transporteras och lagras med stöd av detta stödsystem.

Aktörer vars användning av biobränslen inte omfattas av lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen men som ger upphov till biogena koldioxidutsläpp åläggs inte inneha ett hållbarhetsbesked för att erhålla stöd, men rekommenderas att ansöka om ett frivilligt hållbarhetsbesked som styrker att bränslet och/eller råvaran är av hållbart ursprung.

⁷ Efter ansökan från sökande kan tiden från beslut till lagring förlängas med ytterligare två år.

⁸ Regeringen klimathandlingsplan - hela vägen till nettonoll (Skr. 2023/24:59)

3 Att ansöka om och få stöd

Stödet syftar till att främja avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung. Koldioxiden ska ha genererats från verksamheter i Sverige.

3.1 Viktiga datum

Aktivitet	Datum/period
Sista dag för frågor om utlysning	xx månad 2024
Sista ansökningsdag	xx månad 2024
EM beslutar om stöd	Senast i månad 2024
Startdatum för projektet	Enligt projektbeslutet men tidigast när ansökan lämnas in ⁹ .
Påbörjad lagringsperiod	Max 3 år (med möjlighet till förlängning med ytterligare två år) efter beslut om stöd men tidigast 1 januari 2026
Lagringsperiod som är stödberättigad	Max 15 år men tidigast från 1 januari 2026

3.2 Vem kan söka?

Företag som innehar tillstånd för verksamhet som genererar biogen koldioxid i Sverige kan söka stöd. Det kan till exempel vara företag som äger kraftvärmeanläggningar, pappers- och massabruk och andra industrier. Stödmottagare som är i ekonomiska svårigheter får inte ta del av stödet och bara behörig företrädare för sökande får lämna in ansökan (se vidare *Vägledning gällande investering- och driftstöd för bio-CCS*).

För att kunna beviljas stöd behöver också företaget och verksamheten uppfylla vissa andra villkor (se kapitel 4).

⁹ Se även 3.6

3.3 För vad kan man söka?

Stödet avser investerings- och driftskostnader för avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid av biogent ursprung som genererats från verksamheter i Sverige. Stöd kan sökas för kostnader kopplat till lagring av minst 50 000 ton biogen koldioxid per år i heltalsmultiplar om 10 000 ton per år.

Stöd utgår enbart för avskiljning, transport och lagring av koldioxid av biogent ursprung från verksamhet som i tillämpliga fall uppfyller aktuella hållbarhetskriterier. Verksamheter som har blandade utsläpp av biogen och fossil koldioxid under stödperioden måste lämna dokumentation som skiljer på biogena respektive fossila utsläppsmängder.

3.4 Stöd söks genom omvänd auktion

Sökande anger sitt bud i kronor per ton lagrad biogen koldioxid. Budet ska motsvara den ersättning sökande begär för avskiljning, transport och lagring. Ett bud som tillsammans med annat offentligt stöd och 90 % av annan finansiering och andra intäkter överstiger kostnaderna för avskiljning, transport och lagring godtas inte.

Sökande anger också den mängd biogen koldioxid per år som avses lagras under en period om maximalt 15 år. Urval sker enligt omvänd auktion där ansökningarna rangordnas baserat på summan av bud och annat offentligt stöd. Den/de aktörer vars bud tillsammans med annat offentligt stöd per enhet geologiskt lagrad biogen koldioxid (SEK/ton CO₂) är lägst vid rangordningen och i övrigt uppfyller villkoren för stödet tilldelas stöd.

3.5 Hur mycket stöd kan projektet beviljas?

Stöd beviljas baserat på sökandes bud under maximalt 15 år. Stödbeloppet motsvarar det bud som aktören har lagt.

Stödbeloppet justeras årligen under projektets löptid om den sökande erhåller annat offentligt stöd, annan finansiering och intäkter för samma projekt, utöver det som angetts i ansökan.

Stödbeloppet kan dessutom komma att justeras vid betydande kostnadsminskningar. Senast en månad efter första lagringstillfälle (vid lägesredovisning) och därefter årsvis genomförs en uppföljning av kostnaderna. Stödbeloppet justeras ned om kostnadsbesparingen överstiger 20 procent. Stödbeloppet kan senare justeras upp om kostnaderna ökar, dock högst till det stödbelopp som erhöles vid beslut om stöd.

3.6 Arbetet får inte ha påbörjats innan ansökan är inlämnad

Energimyndigheten får inte lämna stöd till projekt där arbetet påbörjats innan ansökan lämnats in eftersom stödet då inte anses ha den stimulans effekt som krävs för att stödet ska anses vara förenligt med den inre marknaden enligt CEEAG¹⁰. Med arbetets början avses *”det första fasta åtagandet (t.ex. att beställa utrustning eller påbörja byggarbetet) som gör en investering oåterkallelig. Markinköp och förberedande arbete såsom erhållande av tillstånd och utförande av genomförbarhetsstudier betraktas inte som arbetets början. Beträffande uppköp innebär arbetets början den tidpunkt då tillgångar med direkt anknytning till det förvärvade företaget förvärvas.”*¹¹

Ett stöd kan dock anses ha stimulans effekt även om arbetet med projektet påbörjats innan en ansökan om stöd lämnats in om förutsättningarna i CEEAG punkt 31(b) är uppfyllda

- Aktören ska innan projektet påbörjas underrätta Energimyndigheten om att stödet är en förutsättning för att projektet kan genomföras. Det får därmed inte ha fattats beslut som är oåterkalleliga innan denna avisering inkommit, då projektet i så fall anses vara påbörjat. Aviseringen mejlas till Energimyndigheten, ccs@energimyndigheten.se

Energimyndigheten kan komma att begära in eventuella underlag som styrker att arbetet inte har påbörjats innan ansökan lämnats in. Kostnader som upparbetas innan Energimyndigheten fattat beslut om stöd och efter projektstart (för definition av projektstart se vägledningen) ersätts bara om projektet sedan tilldelas stöd. Att inleda arbetet direkt efter inlämnad ansökan är ingen garanti för att projektet kommer att tilldelas stöd.

4 Urval av ansökningar

Urval av vilka ansökningar som beviljas stöd sker utifrån en rangordning av ansökningarna baserat på summan av bud och annat offentligt stöd i kronor per ton geologiskt lagrad biogen koldioxid. Stödmottagare antas utifrån rangordningen, fram till dess att urvalet gjort att man kommit så nära den fastställda målmängden som möjligt, och så länge som buden ligger inom ramen för en effektiv användning av budgeten (se vidare kapitel 7).

¹⁰ Riktlinjer för statligt stöd till klimat, miljöskydd och energi 2022 [2022/C 80/01], punkt 19.82.

¹¹ ”19. 82) Riktlinjer för statligt stöd till klimat, miljöskydd och energi 2022 [2022/C 80/01]

För att beviljas stöd måste sökande också uppfylla samtliga villkor för stöd enligt förordning¹², föreskrift¹³, och denna utlysningstext. Dessa omfattar sammanfattningsvis att

- Sökande har lämnat in en komplett ansökan i tid, enligt ansökningsformulär och vägledning.
- Sökanden ska ha erforderliga tillstånd för verksamheten som genererar biogen koldioxid.
- Anläggningen som genererar biogen koldioxid ska ligga i Sverige.
- Verksamheten som genererar biogen koldioxid får inte ha byggts om eller ändrats enbart för att generera negativa utsläpp.
- Den geologiskt lagrade koldioxiden inte syftar till att utvinna råolja, skifferolja eller naturgas.
- Projektet får inte omfatta åtgärder som sökanden måste vidta för att uppfylla en lagstadgad skyldighet.
- Företag som är i ekonomiska svårigheter¹⁴ får inte ta del av stödet.
- Stöd utgår enbart för avskiljning, transport och lagring av koldioxid av biogent ursprung. Verksamheter som har blandade utsläpp (dvs koldioxid av både fossilt och biogent ursprung) ska i ansökan beskriva hur dokumentation och verifiering av bestämning av biogen andel kommer att ske.

5 Så här ansöker man

- Sökande bör ta del av utlysningstext, vägledning, förordning, föreskrift och andra villkor för stöd.
- Ansökan ska skickas in elektroniskt enligt anvisningar nedan.
- Ansökan öppnas av Energimyndigheten efter sista ansökningsdagen.
- Energimyndigheten har valt att använda det webbaserade verktyget *TendSign* (ett system för upphandling) för att ta emot ansökningar. Skälet är att uppgifter som sökande lägger in ska vara skyddade för insyn under hela utlysningstiden. Beslut, rapportering och uppföljning kommer att hanteras via *Mina sidor*.
- Bara behörig företrädare för sökande får lämna in ansökan.

Sökande bör följa dessa steg:

- 1 Börja med att skapa ett konto hos Tendsign (<https://tendsign.com>). Det är viktigt att den som skapar kontot har rätt att företräda företaget, det vill säga

¹² Förordning (202x:xxx) om statligt stöd till avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung

¹³ Statens energimyndighets föreskrift (STEMSFS 202x:XX) om statligt stöd till avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung

¹⁴ enligt punkt 20 i EU-kommissionens meddelande om riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter

- den organisation som ska ta emot stödet från Energimyndigheten. Ansök om behörighet i god tid, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten.
- 2 När du har fått ett konto har du tillgång till formuläret "Ansökan om xxx", som du ska fylla i och skicka in. Sök efter xxx under Annonser.

Information om hur ansökan går till finns i *Vägledning gällande investering- och driftstöd för bio-CCS*.

Ansökan ska lämnas in senast **xx månad, år, kl. xx:xx**.

6 Vad ska finnas med i ansökan?

Ansökan ska innehålla uppgifter om sökande och dess befintliga verksamhet, bud i SEK/ton biogen koldioxid, specifikation av den mängd lagrad biogen koldioxid som ansökan avser (per kalenderår och totalt) samt uppgifter om kostnader för avskiljning, transport och lagring som kopplar till projektet, tillsammans med uppgifter om annat offentligt stöd, annan finansiering och intäkter. De finansiella uppgifterna rapporteras i ett kalkylark framtagen av Energimyndigheten. Dessutom ska ansökan innehålla en realiserbar genomförandeplan. Genomförandeplanen på max 15 sidor bifogas som en PDF.

Mer information om vad ansökan ska innehålla finns i *Vägledning gällande investering- och driftstöd för bio-CCS*.

Det är möjligt för den sökande att helt återta sin ansökan fram till dess att Energimyndigheten fattat beslut om tilldelning.

7 Vad händer efter ansökan lämnas in?

Urval av vilka ansökningar som beviljas stöd kommer att ske enligt en given process som består av följande tre steg:

1. Ansökningarna rangordnas baserat på summan av bud och offentligt stöd i omvänd storleksordning, med lägsta budet först.
2. Urval av stödmottagare
 - a Urvalet börjar med den aktör som ligger högst upp i rangordningen.
 - b Kontroll av att ansökan uppfyller villkoren för stödet, inklusive realiserbar genomförandeplan,
 - c Beräkning av beviljat stödbelopp, utifrån den planerade mängden lagrad biogen koldioxid enligt ansökan,
 - d Kontroll av att det beviljade stödet ligger inom ramarna för en effektiv användning av budgeten (exakt hur detta sker offentliggörs

inte förrän efter utlysningen stängt för att undvika strategisk budgivning).

Urvalet, enligt steg 2. a-d, itereras för nästkommande aktör i rangordningen tills man kommit så nära den fastställda målmängden som möjligt, alternativt att resterande bud ligger utanför ramarna för en effektiv användning av budgeten.

3. Energimyndigheten fattar därefter beslut om bifall eller avslag för ansökningarna.
 - a Beslutet planeras att fattas **tidigast**
 - b Sökanden får kort därefter ett besked om vilket beslut som fattats och med vilka skäl beslutet har fattats.
 - c Beslutet gäller från beslutsdagen och kan ej överklagas.

Energimyndigheten kommer att offentliggöra information om vilka som tilldelats stöd och stödbelopp på Energimyndighetens webbplats.

8 Om stöd beviljas

Den som beviljas stöd åtar sig att följa Energimyndighetens villkor för beviljat stöd, se bilaga *Villkor för stöd* som följer med beslutet om stöd.

Beviljat stöd per år framgår av den utbetalningsplan som finns i beslut om stöd. Stöd betalas ut i efterskott när biogen koldioxid lagrats i en lagringsplats och motsvarande den faktiskt lagrade mängden koldioxid. Detta kan ske tidigast 1 januari 2026 och senast 3 år efter beslutsdatum¹⁵. Utbetalning sker efter stödmottagarens begäran om utbetalning, vilken bland annat ska innehålla dokumentation om mängden geologiskt lagrad koldioxid av biogent ursprung samt information om eventuellt annat offentligt stöd, annan finansiering och intäkter som tillkommit sedan ansökan skickades in.

Uppföljning av projektet kommer att ske genom obligatoriska lägesrapporter och slutrapport.

Detaljerad information om vad som efterfrågas vid begäran om utbetalning samt i samband med rapportering finns i Beslut om stöd samt *Vägledning gällande investering- och driftstöd för bio-CCS*. Ytterligare underlag kan komma att efterfrågas under stödperioden i enlighet med 24 § i förordningen.

¹⁵ Efter ansökan från sökande kan tiden från beslut till lagring förlängas med ytterligare två år.

9 Vid frågor

Frågor om utlysningen kan ställas via Tendsign till och med **dag månad** 2024. Energimyndigheten sammanställer och publicerar frågor (anonymiserade) och svar som blir tillgängliga i Tendsign för alla som påbörjat en ansökan. Tekniska frågor om upphandlingsverktyget och dess funktioner kan ställas via Tendsign.

Mer information kommer också finnas i följande dokument vid formellt öppnande av utlysningen:

- **Förordning:** Förordning (2024:xxx) om statligt stöd till avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung (ej beslutad).
- **Föreskrifter:** Statens energimyndighets föreskrifter om statligt stöd till avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung (STEMFS 2024:xxx) (ej beslutade).
- **Villkor för stöd:** Villkor för stöd som stödmottagaren behöver ta del av vid beviljat projekt (ej beslutade)
- **Vägledning gällande investering- och driftstöd för bio-CCS:** Information om vad en ansökan ska innehålla och förklaringar för att förenkla men också för att informera om myndighetens bedömning av hur stödsystemet kommer att tillämpas (utkast publicerad).